

Den Haag

Datum

17 maart 2021

Onderwerp

Antwoord van het college op de vragen van de raadsleden de dames Arp, Özmen en Roopram en de heer Grinwis, luidend "Vervolg vragen SMI-regeling kinderopvangtoeslag"

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE VRAGEN**Ons kenmerk**

SZW/10069594

RIS307505

De raadsleden de dames Arp, Özmen en Roopram en de heer Grinwis hebben op 11 januari 2021 een brief met daarin zeven vragen aan de voorzitter van de gemeenteraad gericht.

Overeenkomstig artikel 30 van het reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad, beantwoordt het college deze vragen als volgt.

Op 4 maart 2020 stelde de SP-fractie schriftelijke vragen over de 'SMI-regeling kinderopvangtoeslag' (RIS304854), de regeling Sociaal Medische Indicatie die ouders die tijdelijk niet kunnen werken om sociale of medische redenen tegemoetkomt in de kosten van kinderopvang. Overeenkomstig art. 30 van het Reglement van orde stellen de raadsleden Pieter Grinwis, Lesley Arp, Birgül Özmen en Janice Roopram de volgende aanvullende vragen:

De SP-fractie haalde destijds in hun schriftelijke vragen een casus aan van een gezin dat onterecht kinderopvangtoeslag heeft gekregen, maar in plaats daarvan aanspraak had moeten doen op de (gemeentelijke) SMI-regeling. Uit de beantwoording van de vragen werd duidelijk dat het niet mogelijk was om de toekenning met terugwerkende kracht te doen gelden omdat het "doorgaans niet mogelijk [is] om achteraf vast te stellen of in het verleden de noodzaak, die een sociaal medische indicatie vereist, heeft bestaan. Bovendien is het ook niet mogelijk om een kind met terugwerkende kracht te laten opvangen in de kinderopvang." Een in de ogen van de vragenstellers vrij bizarre, hardvochtige en op zijn minst technocratische redenering die parallellen vertoont met de handelwijze van een niet nader te noemen Rijksdienst.

- 1. Kan het college aangeven waarom het niet mogelijk is om vast te stellen of de noodzaak, die een sociaal medische indicatie vereist, heeft bestaan wanneer iemand de medische dossiers en keuringen van de betreffende periode kan overleggen?*

SMI is een noodregeling en nadrukkelijk bedoeld als een tijdelijke maatregel voor ouders die, al dan niet spontaan, in een sociaal-medische crisissituatie terecht zijn gekomen en waarbij de ontwikkeling van het kind in het geding is komen te staan. SMI wordt dan als overbrugging ingezet om te komen tot stabilisatie van de situatie of voor het vinden van een structurele oplossing. Het tijdelijke karakter van de regeling is daarmee een cruciaal component om de mensen te kunnen bedienen in geval van nood. De vaststelling van de noodzaak voor een sociaal medische indicatie behelst daarom meer dan alleen documenten die de medische toestand weergeeft. De noodzaak wordt tevens beoordeeld aan de hand van de invloed van opvang op de ontwikkeling van het kind *op dat moment* en daarmee de opvangbehoefte, de inzet van een medisch behandeltraject, de aanwezigheid van een behandelplan en de te verrichte inspanningen voor het vinden van een structurele oplossing.

Bovendien staat bij SMI niet de medische beperking van de ouder centraal maar de opvangbehoefte van het kind. SMI wordt namelijk verstrekt aan ouders die vanwege sociaal-medische redenen tijdelijk niet in staat zijn om voor hun kinderen te zorgen en *om te voorkomen dat het een gezonde en evenwichtige ontwikkeling van het kind in de weg staat*. De opvangbehoefte is mede gekoppeld aan de leeftijd van het kind en de aanwezigheid van de op dat moment voorliggende voorzieningen, zoals de gemeentelijke peutersloes, peuteropvang met voorschoolse educatie, gastouderopvang en het eigen netwerk.

Verder is het aantoonbaar proberen weg te nemen van de aanwezige medische problematiek die een gezonde en evenwichtige ontwikkeling van het kind in de weg staat een vereiste, bijvoorbeeld door de inzet van een medische behandeling. SMI biedt namelijk geen structurele oplossing. Wanneer ouders niet in staat zijn om structureel te zorgen voor hun kind dient een beroep gedaan te worden op de jeugdhulp. SMI is dus nadrukkelijk een tijdelijke noodmaatregel voor de op dat moment aan de orde omstandigheden.

- 2. Het is inderdaad niet mogelijk om een kind met terugwerkende kracht te laten opvangen in de kinderopvang (hoe kreeg u deze zinsnede eigenlijk uit uw pen?), maar het is toch wel mogelijk de facturen van de kinderopvang uit de betreffende periode met terugwerkende kracht te vergoeden?*

SMI is voor de ouders een verstrekking in natura. Een ouder krijgt de tegemoetkoming SMI namelijk niet als bedrag uitgekeerd op zijn of haar rekening. De tegemoetkoming wordt overgemaakt aan de kinderopvanginstelling, waar de ouders hun kinderen vervolgens heen kunnen brengen.

De SMI regeling is bedoeld om opvang mogelijk te maken ten tijde van (het ontstaan van) een crisissituatie, zodat er in de tussentijd een structurele oplossing kan worden gevonden. Het toekennen met terugwerkende kracht doet teniet aan het tijdelijke karakter en het doel van de noodmaatregel en doet geen recht aan de wederkerigheid in de regeling om direct inspanningen te verrichten om de opvang zo kort als mogelijk te laten duren.

- 3. Is bij het college bekend hoeveel inwoners uit Den Haag zich bij de gemeente hebben gemeld met een soortgelijke vraag, waarbij zij per abuis kinderopvangtoeslag hebben aangevraagd (of gecontinueerd), maar in plaats daarvan een beroep op de SMI-regeling hadden moeten doen?*

Voor zover bekend, zijn er geen andere gevallen bekend behalve dan de casus die u aandraagt.

- 4. Wat wordt er door de gemeente gedaan op het gebied van communicatie om duidelijk te maken aan inwoners wanneer zij recht hebben op kinderopvangtoeslag en wanneer zij een beroep moeten doen op de SMI-regeling?*

Informatie over de SMI-regeling is op de website van de gemeente Den Haag beschikbaar. Ook staan hier contactgegevens vermeld, zodat mensen bij eventuele vragen contact op kunnen nemen. Verder zijn de toegangspunten bij de gemeente -waar mensen eventueel terecht kunnen komen met vragen over kinderopvang- op de hoogte van de SMI-regeling. Wanneer mensen daar terecht komen worden zij doorverwezen naar Bureau Kinderopvang waar een beroep op de regeling gedaan kan worden.

De beleidsregel tegemoetkoming kosten kinderopvang op grond van een sociaal medische indicatie 2020 regelt dat de SMI-regeling voor een periode van 6 maanden aan is te vragen, waarna deze eenmalig met 3 maanden verlengd kan worden.

5. *Waarom is er gekozen voor een periode van 6 + 3 maanden?*

De periode van 6 maanden wordt als redelijke termijn geacht als overbrugging voor het bewerkstelligen van een structureel alternatief. Daar waar het nodig is geldt eventueel nog een verlenging van 3 maanden als coulanceregeling. De SMI-regeling is immers nadrukkelijk bedoeld als een tijdelijke oplossing omdat -in het belang van het kind- het tevens zaak is dat er spoedig een structurele oplossing komt. Hierbij is aangesloten bij het beleid dat geldt voor SMI in de andere drie grote steden. Gezinnen waarvan een ouder werkt en een andere ouder een permanente indicatie heeft vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz) kunnen een beroep doen op de kinderopvangtoeslag. SMI is een noodregeling.

In de betreffende casus gaat het om een gezin met een chronisch zieke ouder. Na de maximale periode van de SMI-regeling (6 + 3 maanden) heeft dit gezin nog steeds een tegemoetkoming nodig voor de kinderopvang zodat de niet-zieke ouder kan werken.

6. *Hoeveel cases zijn er bekend bij de gemeente waarbij een gezin ook na 9 (6+3) maanden nog een tegemoetkoming nodig heeft voor de kinderopvang met een sociaal medische indicatie?*

In de afgelopen periode (2019/2020) waren er 126 gevallen van de 446 aanvragen die een langere tegemoetkoming dan 9 maanden nodig had en ook heeft ontvangen. Van deze groep was de maximale duur gemiddeld 14,5 maanden. In deze gevallen was er iets meer tijd nodig om te komen tot een structurele oplossing. Dit maatwerk wordt gepleegd omdat het bereiken van een structurele oplossing voor het individuele gezin voorop staat.

7. *Hoe handelt de gemeente in dergelijke gevallen? Is het mogelijk om de SMI-regeling in dergelijke gevallen te verlengen zolang sprake is van een sociaal medische indicatie?*

Het college kan in bijzonder gevallen afwijken van bepalingen in de beleidsregel¹ (de hardheidsclausule). Dat zal echter per geval aan de hand van (de persoonlijke) feiten en omstandigheden beoordeeld dienen te worden. Opgemerkt zij dat de hardheidsclausule niet ingezet kan worden als structureel alternatief.

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Ilma Merx

Jan van Zanen

¹ Beleidsregel tegemoetkoming kosten kinderopvang op grond van een sociaal medische indicatie 2020